# חוזר המנהל הכללי

משרד הבריאות

ז׳ כסלו, תשע״ד
10 נובמבר, 2013
מס׳: 15/13

**הנושא: אבחון ילדים בספקטרום האוטיזם**

חוזר זה מבטל חוזר קודם.

קיימת עליה בכל העולם בשכיחות האוטיזם והיא מגיעה כיום לכ-10 מקרים לכל אלף ילדים. עליה זו כנראה נובעת בחלקה הגדול ממודעות גבוהה יותר של הציבור לצורך באבחון ומשימוש בהגדרות אבחנתיות שונות.

עדכון זה של חוזר מנכ״ל משרד הבריאות בדבר אמות מידה מומלצות לאבחון ילדים בספקטרום האוטיזם מובא לאור השינוי בהגדרות של ספקטרום האוטיזם. החוזר מתבסס על המלצות של המחלקה לאוטיזם בשירותי בריאות הנפש ועל המלצות ועדת המומחים הבין משרדית שהוקמה על ידי מנכ״ל משרד הבריאות.

חוזר מנכ״ל זה בא לחדד תפיסה אבחנתית אשר מתבססת על ראיה כוללת של הילד על כל היבטיה: רפואיים, רגשיים, תקשורתיים – חברתיים, קוגניטיביים ותפקודיים.

1. האבחון של ילד עם חשד לאבחנה בספקטרום האוטיזם חייב לכלול בדיקה גופנית, נירולוגית, התפתחותית ורגשית.

2. להלן פירוט רופאים מומחים הכשירים לאבחן ילדים בספקטרום האוטיזם: פסיכיאטר של ילדים ונוער, רופא ילדים התפתחותי עם ניסיון עבודה של 3 שנים לפחות במכון מוכר להתפתחות הילד, או מומחה בנוירולוגיה והתפתחות הילד.

3. בנוסף ובמקביל לבדיקה הרפואית, על הילד לעבור אבחון על ידי פסיכולוג קליני מומחה שיש לו הכשרה מוכחת בתחום הקליני של הילד או פסיכולוג התפתחותי (או מתמחה תחת הדרכה). פסיכולוג שיקומי או פסיכולוג חינוכי יכולים לאבחן בתנאי שיש להם הכשרה מוכחת בתחום אבחון האוטיזם.

4. באבחון ישתתפו גם אנשי מקצועות בריאות נוספים בהתאם לצורך.

5. האבחון יתבצע על פי הגדרות שנקבעו ב-DSM-V ועליו להכיל את הקריטריונים לאבחון ספקטרום באוטיזם ופירוט רמת החומרה של כל אחד משני הקריטריונים המופיעים ב-DSM-V. האבחון יכלול התייחסות לרמה התפתחותית ורמה קוגניטיבית (בהתאם לגיל), וכן הערכה תפקודית, והערכת תסמיני האוטיזם. ניתן להיעזר בכלים הבאים:

א. להערכה התפתחותית/קוגניטיבית:
עד גיל 3 – אבחון התפתחותי –MULLEN (במידה ואין הכרות עם הכלי ניתן להשתמש ב-BAILEY-II או BAILEY-III).

מגיל 3 עד גיל 7 – אבחון קוגניטיבי באמצעות WPPSI-III (במידה ולא ניתן להעביר WIPPSI יש להעביר מבחנים קוגניטיביים אלטרנטיביים בהתאם לגיל ובהתאמה ליכולת של הנבדק).

מגיל 7-6 – אבחון קוגניטיבי באמצעות WISC-IV.

ב. להערכה תפקודית:
יש להשתמש ב-VINELAND-II או ABAS-II.

ג. להערכת תסמיני אוטיזם, יש לכלול שאלוני איתור והערכה:
שאלוני הורים (כגון: SRS-2, SCQ, CARS-2).
דו"ח גננת/מחנכת (כגון: SRS-2)

כמו כן מומלץ להשתמש בכלי אבחון הבאים:
ADOS ו-ADI-R (במידת הצורך ובתנאי שקיימת הכשרה לכך).

6. יש לציין בדו"ח של כל איש מקצוע באיזה כלי השתמשו לקביעת האבחנה, ובאילו מרכיבים בכלי בו השתמשו, היו ליקויים אצל הנבדק.

7. האבחנה תוכר אך ורק בתנאי שיש הסכמה לגביה על ידי הרופא והפסיכולוג, שביצעו את האבחון.

8. רק דו"ח אשר יעמוד בתנאים אלו יהיה קביל במוסדות המדינה הרלבנטיים לצורך הענקת הזכויות המגיעות לילד המאובחן ברצף האוטיזם.

***כלי אבחון מתעדכנים מעת לעת ויש להשתמש בכלים מעודכנים.**
***שימוש בכלי אבחון פסיכולוגיים יתבצע אך ורק ע"י פסיכולוג.**

בכבוד רב,

פרופ' רוני גמזו

העתק: ח"כ יעל גרמן, שרת הבריאות
מא/63320913